

KOMENTÁŘ

30. 3. 2026

Chráněná území v Plzeňském kraji v roce 2024

Chráněná území v Plzeňském regionu představují téměř pětinu z celkové rozlohy kraje. Na základě výměry zvláště chráněných území v regionu jednoznačně převládají chráněné krajinné oblasti. NP Šumava je v zásadě nejrozsáhlejším národním parkem v republice, přičemž do našeho regionu zasahuje nadpoloviční většinou své rozlohy. K významnému rozšíření chráněných oblastí přispělo vyhlášení CHKO Brdy v roce 2015.

V naší republice jsou specifikovány dvě úrovně zvláště chráněných území (ZCHÚ), jsou to velkoplošná a maloplošná zvláště chráněná území. Národní parky a chráněné krajinné oblasti představují velkoplošná ZCHÚ. V kategorii maloplošných ZCHÚ jsou zařazeny národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky. Územní ochrana je dána v zákoně o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Se vstupem Česka do Evropské unie (EU) byla vymezena soustava chráněných území **Natura 2000**, tzv. ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Tato vymezení jsou charakterizována ve dvou právních předpisech EU na ochranu přírody, jedná se o směrnici o ochraně volně žijících ptáků a směrnici o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Od tohoto data jsou rozlohy vypočítávány z obvodových hranic chráněných území. Dříve se využívala data z vyhlášek, kterými byla příslušná území stanovena.

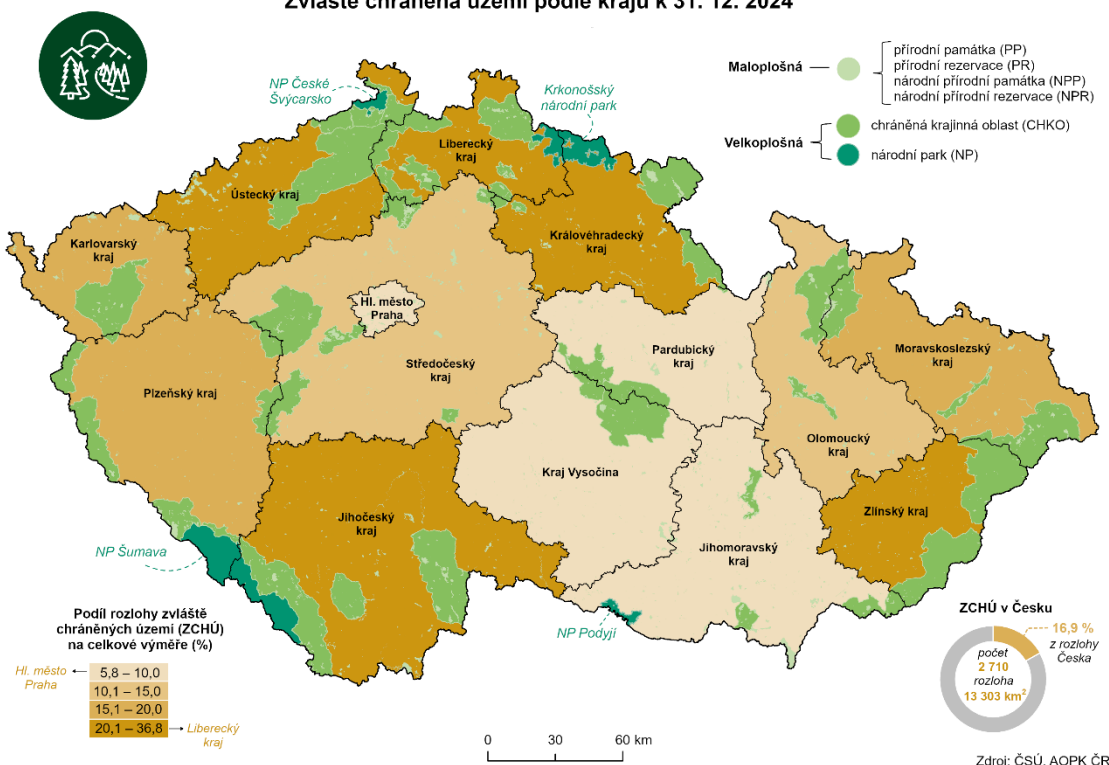
V Česku se k 31. 12. 2024 podle údajů **Agentury ochrany přírody a krajiny ČR** nacházelo na ploše 1 330,3 tis. ha celkem 2 710 zvláště chráněných území. Dominantní zastoupení z této výměry mají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO), které zaujímají více než čtyři pětiny plochy zvláště chráněných území. Je vyhlášeno celkem 26 chráněných krajinných oblastí s výměrou 1 138,2 tis. ha. Největší chráněnou krajinnou oblastí jsou Beskydy s rozlohou 120,5 tis. ha, která se nachází při severovýchodní hranici naší republiky. Představuje krajinný celek nejvyšších karpatských pohoří na našem území s rokem vyhlášení 1973. CHKO Český ráj s pískovcovým reliéfem a skalními městy rozprostírající se na 18,2 tis. ha je nejstarší chráněnou krajinnou oblastí s vyhlášením v roce 1955. K významnému rozšíření této chráněné krajinné oblasti došlo v roce 2022, kdy se území zdvojnásobilo. Naopak nejmladší byly CHKO Brdy s 34,5 tis. ha, která byla vyhlášena v roce 2015. Jedná se o nejvyšší středočeskou vrchovinu rozkládající se na území Plzeňského a Středočeského kraje.

Na území Česka jsou vyhlášeny 4 **národní parky** (NP), které zaujímají celkovou plochu 119 tis. ha. Nejstarším národním parkem vyhlášeným v roce 1963 je Krkonošský národní park s rozlohou 36,4 tis. ha, který je charakteristický svou severskou a vysokohorskou přírodou v centrální Evropě. NP Šumava má prvenství, co se týká rozlohy národního parku, rozprostírá se na ploše 68,5 tis. ha na území Plzeňského a Jihočeského kraje, přičemž mírně nadpoloviční většina z této rozlohy leží v našem kraji. Chráněná území Šumavy představují typicky lesy,

KOMENTÁŘ

ledovcová jezera, rašeliniště a horské louky. Tento národní park byl vyhlášen v roce 1991, stejně tak i NP Podyjí s rozlohou 6,3 tis. ha. Posledním vyhlášeným národním parkem, a tedy nejmladším, je NP České Švýcarsko z roku 1999. Jeho plocha zaujímá 7,9 tis. ha a ráz přírody je charakteristický vysokou mírou zalesnění s minimálním osídlením na unikátním pískovcovém území.

Zvláště chráněná území podle krajů k 31. 12. 2024

V mezikrajském porovnání se v Plzeňském regionu s rozlohou 133,5 tis. ha zvláště chráněných území nachází třetí největší výměra z chráněných území v Česku. Nejrozsáhlejší plochu chráněných území zaujímá Jihočeský kraj (207,3 tis. ha) následovaný krajem Ústeckým (149,7 tis. ha). Naopak nejmenší plocha chráněných území je na území Prahy, jedná se o rozlohu 2,7 tis. ha. Oblast zvláště chráněných území v celé republice se za posledních deset rozšířila o 52 tis. ha, což znamenal nárůst o 4,1 %. Nejvíce se absolutně rozrostly chráněné oblasti na území Středočeského a Plzeňského kraje, a to především v roce 2015, kdy byla vyhlášena CHKO Brdy.

KOMENTÁŘ

Tab. 1 Zvláště chráněná území podle krajů k 31. 12. 2024

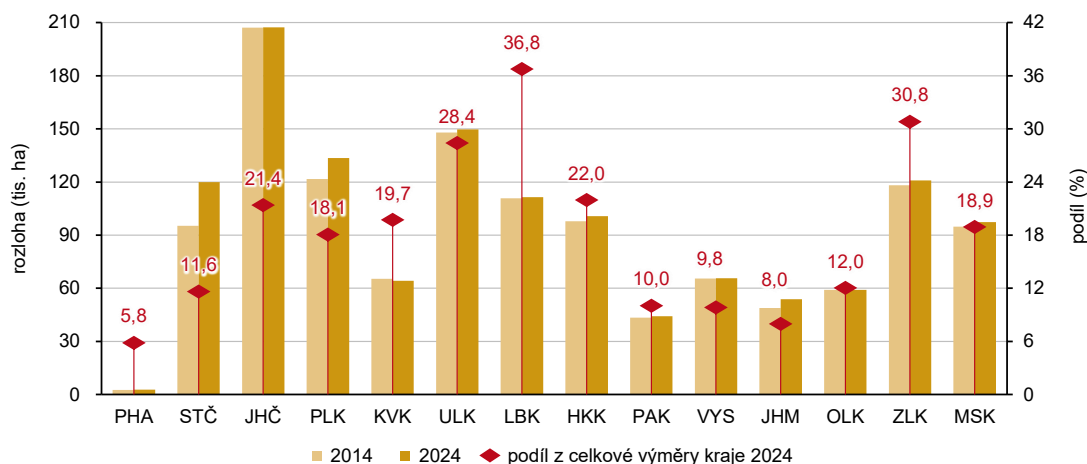
Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Česko, kraje	Rozloha zvláště chráněných území celkem (ha) ^{1,2)}	v tom						Podíl z celkové výměry (%)
		národní parky	chráněné krajinné oblasti	národní přírodní rezervace	národní přírodní památky	přírodní rezervace	přírodní památky	
Česko	1 330 306	119 019	1 138 178	30 832	11 409	44 247	35 208	16,9
Hl. m. Praha	2 720	-	518	-	93	1 178	1 110	5,8
Středočeský	119 906	-	109 785	4 265	1 860	6 918	4 101	11,6
Jihočeský	207 331	33 977	164 100	3 366	1 451	5 380	6 981	21,4
Plzeňský	133 527	34 483	96 905	781	231	3 215	2 585	18,1
Karlovarský	64 182	-	59 273	2 993	677	1 055	1 307	19,7
Ústecký	149 733	7 928	132 653	2 026	215	4 299	4 410	28,4
Liberecký	111 435	11 655	98 735	2 767	463	1 944	754	36,8
Královéhradecký	100 638	24 697	70 999	2 392	1 017	1 501	3 921	22,0
Pardubický	44 205	-	39 118	1 816	225	2 975	1 206	10,0
Vysočina	65 592	-	60 824	1 357	82	3 485	1 146	9,8
Jihomoravský	53 796	6 279	35 994	3 316	4 471	4 106	3 302	8,0
Olomoucký	59 019	-	55 781	3 289	148	2 616	1 583	12,0
Zlínský	120 833	-	119 414	409	29	1 183	964	30,8
Moravskoslezský	97 388	-	94 080	2 056	449	4 393	1 837	18,9

¹⁾ celková rozloha neodpovídá součtu jednotlivých kategorií zvláště chráněných území, neboť některá zvláště chráněná území se vzájemně překrývají

²⁾ rozloha vypočítávána z obvodových hranic zvláště chráněných území

Graf 1 Rozloha¹⁾ zvláště chráněných území podle krajů (k 31. 12.)

¹⁾ rozloha vypočítávána z obvodových hranic zvláště chráněných území, celková rozloha neodpovídá součtu jednotlivých kategorií zvláště chráněných území, neboť některá zvláště chráněná území se vzájemně překrývají

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

KOMENTÁŘ

Tab. 2 Zvláště chráněná území podle okresů v Plzeňském kraji k 31. 12. 2024

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Kraj, okresy	Zvláště chráněná území celkem	v tom					
		národní parky	chráněné krajinné oblasti	národní přírodní rezervace	národní přírodní památky	přírodní rezervace	přírodní památky
Počet ¹⁾							
Plzeňský kraj	202	1	5	6	5	91	94
Domažlice	28	-	1	1	-	12	14
Klatovy	57	1	1	2	2	35	16
Plzeň-město	12	-	-	-	-	3	9
Plzeň-jih	19	-	1	1	-	6	11
Plzeň-sever	22	-	1	-	1	12	8
Rokycany	30	-	2	2	1	6	19
Tachov	40	-	2	-	1	19	18
Rozloha (ha) ^{2,3)}							
Plzeňský kraj	133 527	34 483	96 905	781	231	3 215	2 585
Domažlice	22 496	-	22 328	327	-	396	66
Klatovy	61 060	34 483	26 127	284	6	1 555	2 172
Plzeň-město	109	-	-	-	-	65	44
Plzeň-jih	5 009	-	4 841	27	-	92	118
Plzeň-sever	1 746	-	1 118	-	71	543	20
Rokycany	16 836	-	16 428	144	76	149	108
Tachov	26 270	-	26 062	-	79	416	56

¹⁾ počet zvláště chráněných území za kraj nemusí odpovídat součtu za okresy, neboť zvláště chráněná území se rozkládají na území více okresů

²⁾ celková rozloha neodpovídá součtu jednotlivých kategorií zvláště chráněných území, neboť některá zvláště chráněná území se vzájemně překrývají

³⁾ rozloha vypočítávána z obvodových hranic zvláště chráněných území

Na území **Plzeňského kraje** se k 31. 12. 2024 podle údajů **Agentury ochrany přírody a krajiny ČR** vyskytovalo celkem 202 chráněných území, v tom velká část Národního parku Šumava, 5 chráněných krajinných oblastí a 196 maloplošných chráněných území. V Plzeňském regionu představuje chráněné území 18,1 % z celkové rozlohy kraje.

Národní park Šumava zabírá na území Plzeňského regionu plochu 34,5 tis. ha a jedná se o více než čtvrtinový podíl rozlohy z celkového chráněného území v kraji. Rozkládá se na území jediného okresu v našem kraji, na Klatovsku, a tvoří zde více než polovinu plochy z chráněného území v tomto okrese. Dominantní část z celkové rozlohy chráněných území v regionu zastupují **chráněné krajinné oblasti** s podílem 72,6 %, do kterých patří část Šumavy, část Křivoklátska, část Slavkovského lesa, Český les a část Brd. Území CHKO se rozprostírají ve všech okresech regionu kromě okresu Plzeň-město. Významný podíl těchto chráněných území se nachází na Klatovsku, Tachovsku, Domažlicku a Rokycansku.

Výrazně převažující část ze 196 **maloplošných chráněných území** tvoří **přírodní památky a přírodní rezervace**, kterých je v kraji co do počtu celkem 185. Z hlediska rozlohy se tyto přírodní památky a rezervace nejvíce rozkládají na území okresu Klatovy a tvoří tak téměř dvou

KOMENTÁŘ

třetinový podíl z celkové výměry v kraji. Největší podíl chráněného území v našem regionu, které je vymezené pro **národní přírodní památky a rezervace**, se nachází na Domažlicku a jedná se téměř o třetinu plochu těchto chráněných oblastí v kraji. Značný podíl těchto památek a rezervací je situován také v okresech Klatovy a Rokycany. Na území Plzeňského kraje se vyskytuje 68 **evropsky významných lokalit** a také 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko).

Kontakt:

Ing. Lenka Hamouzová
Krajská správa ČSÚ v Plzni

T: 377 612 145

M: 704 645 852

E: lenka.hamouzova@csu.gov.cz